

MIŠLJENJE PROMATRAČKOG TIMA NAKON PROVEDENOG PRVOSTUPANJSKOG POSTUPKA

Kazneni postupak će ostati upamćen po posebno teškim pritiscima na svjedoke, zakašnjelom postupanju tijela progona te nepoštivanju neovisnosti sudstva, stupa svake pravne države, od strane najvišeg zakonodavnog tijela u zemlji.

Dana 8. svibnja 2009. objavljena je presuda kojom su optuženici proglašeni krivima za ratni zločin počinjen nad osječkim civilima 1991. godine. Prvostupanjskom presudom je utvrđeno da su optuženici kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba, ovisno o svojoj ulozi, naređivali, odnosno neposredno zatvarali, mučili i ubijali civilno stanovništvo, pri čemu su navedene protupravne radnje poduzimali u svrhu zastrašivanja i odmazde, a gotovo sve žrtve bile su srpske nacionalnosti.¹

Branimir Glavaš prvi je saborski zastupnik optužen i osuđen za ratni zločin. Punih 17 godina bio je u samom vrhu državnih i vojnih struktura, ratni zapovjednik Osijeka, zastupnik, nekadašnji župan i suradnik predsjednika Tuđmana, ali i bivšeg predsjednika HDZ-a i premijera Ive Sanadera, sve do razlaza prije nekoliko godina. Njegov politički utjecaj bio je evidentan i tijekom trajanja kaznenog postupka.

Dok ostali optuženici/optuženica žalbeni postupak pred Vrhovnim sudom RH čekaju u pritvoru,² prvooptuženi Glavaš, zahvaljujući zlouporabi instituta dvojnog državljanstva izbjegava lišenje slobode nakon što je prvostupanjskom odlukom, kako je naprijed navedeno, oglasen krivim i osuđen na zatvorsku kaznu.³

---

¹ *I-opt. Branimiru Glavašu za kazneno djelo iz točke 1. presude, počinjeno nečinjenjem, utvrđena je kazna zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, a za kazneno djelo iz točke 2. presude kazna zatvora u trajanju od 8 (osam) godina, pa mu je primjenom odredbi o stjecaju izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 10 (deset) godina.*

Ostali optuženici za kazneno djelo navedeno u točki 2. presude osuđeni su na kazne zatvora u trajanju od: II-opt. Ivica Krnjak 8 (osam) godina, III-opt. Gordana Getoš-Magdić od 7 (sedam) godina, a V-opt. Dino Kontić, VI-opt. Tihomir Valentić i VII-opt. Zdravko Dragić od po 5 (pet) godina.

Sud je izmijenio i uskladio činjenične opise sukladno rezultatima dokaznog postupka, tako da su iz konstrukcije produljenog kaznenog djela izostavljene inkriminacije koje nisu dokazane (ubojstvo Đorđa Petkovića za koje se teretilo prvoptuženog Glavaša, kao i ubojstvo Jovana Grubića za koje su terećeni prvooptuženi Glavaš i drugi optuženici).

Nakon što je iz činjeničnog opisa izostavljena inkriminacije iz točke 2.a optužnice (ubojstvo Đorđa Petkovića) u pogledu ostalih inkriminiranih događaja – ubojstva Branka Lovrića, Alije Šabanovića, Milutina Kutlića, Svetislava Vukajlovića, Bogdana Počuče, NN ženske osobe i pokušaja ubojstva Radoslava Ratkovića, za koja su optuženici iz tehničkih razloga terećeni u dvije točke optužnice, s obzirom da se radi o jednom događaju u kojem su sudjelovali svi optuženici, sud je spojio činjenične opise iz točke 2. i 3. optužnog akta.

² *Odredba čl. 102. st. 4. ZKP-a propisuje obligatorni pritvor protiv okrivljenika kojima su izrečene kazne zatvora od pet godina ili teže kazne.*

Prizivno vijeće Suda Bosne i Hercegovine odbacilo je žalbu Hrvatske na odluku prvostupanjskog vijeća istoga suda kojom je odbijen zahtjev za izručenje opt. Branimira Glavaša.⁴

Na Hrvatskom saboru nedvojbeno leži najveća odgovornost za Glavašev bijeg od pravde. Kršeći princip vladavine prava, ali i trodlobe vlasti, Hrvatski sabor je svojom odlukom temeljenom na, po našem mišljenju, pogrešnom tumačenju Ustava RH, onemogućio pravosudnim tijelima da samostalno i nepristrano odlučuju o određivanju pritvora protiv Branimira Glavaša te se on od 11. siječnja 2008. (utvrđivanjem zastupničkog mandata na konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora) brani sa slobode.

Ovakvom se odlukom Hrvatski sabor narugao sudstvu čija se neovisnost smatra imperativom svake civilizirane, moderne, demokratske i nadasve pravne države, utemeljene na zaštiti i poštivanju ljudskih prava i temeljnih sloboda.⁵

Slučaj Glavaš u fokus je stavio i problematiku nemogućnosti izručenja vlastitih državljana između država nastalih raspadom nekadašnje SFRJ, koji dvojna državljanstva sve češće zlorabe za izbjegavanje kaznene odgovornosti za teška kaznena djela ratnih zločina i organiziranog kriminala. Naime, zbog postojeće ustavne zabrane ekstradicije, Republika Hrvatska do izmjene Ustava i ulaska u EU, odnosno sklapanja bilateralnih ugovora o izručenju sa drugim državama, nije u mogućnosti izručivati vlastite državljanke. U prijedlogu ustavnih promjena koje je Vlada RH uputila Saboru zadržana je generalna zabrana izručenja, kao značajka državljanstva, ali je ekstradicija dozvoljena u iznimnim slučajevima kad je tražena „u skladu s međunarodnim ugovorom ili pravnim poretkom EU-a“.⁶

U ovom kaznenom predmetu vođene su dvije istrage, jedna pred Županijskim sudom u Osijeku i druga pred Županijskim sudom u Zagrebu, i to za likvidacije civilnih osoba na Dravi te za dovođenja i zlostavljanja civila u prostorijama Sekretarijata za narodnu obranu.

³ Opt. Glavaš nije nazočio objavi prvostupanjske presude Županijskog suda u Zagrebu. Odlukom saborskog Mandatno-imunitetnog povjerenstva imunitet u odnosu na pritvaranje mu je ukinut tek tri dana nakon izricanja presude, što mu je dalo dovoljno vremena da mirno napusti zemlju i pređe u BiH čije je državljanstvo uspio ishoditi u prosincu 2008. godine. Čl. 6. Zakona o državljanstvu regulirano je stjecanje bosansko-hercegovačkog državljanstva porijeklom. Za stjecanje državljanstva relevantno je da su oba roditelja u vrijeme rođenja djeteta bili državljani BiH bez obzira na mjesto rođenja djeteta.

⁴ Sud BiH prvotno je razmatrao zahtjev Hrvatske za izručenjem opt. Glavaša u lipnju i tada ga je odbio. Prizivno vijeće 26. listopada je potvrdilo kako Glavaš ne može biti izručen jer je nedvojbeno utvrđeno da je on državljanin BiH s prebivalištem u Ljubuškom. Zabrana ekstradicije vlastitih državljana utvrđena je Zakonom o kaznenom postupku BiH.

⁵ Prvooptuženi Glavaš je 8. studenoga 2007. stupio u štrajk glađu, koji je prekinuo nakon što mu je pritvor ukinut. Po mišljenju tima medicinskih vještaka bio je procesno sposoban. Pritvor je ukinut odlukom izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Zagrebu 11. siječnja 2008., jer je optuženik utvrđivanjem zastupničkog mandata na konstituirajućoj sjednici Hrvatskog sabora stekao imunitet sukladno čl. 75. st. 1. i 3. Ustava RH i čl. 23. do 28. Poslovnika Hrvatskog sabora. Sabor je većinom glasova donio odluku da za vrijeme trajanja zastupničkog mandata uskraćuje odobrenje za pritvaranje zastupnika Glavaša. Vijeće Vrhovnog suda RH je 17. siječnja 2008. odbilo žalbu državnog odvjetnika protiv rješenja Županijskog suda u Zagrebu od 11. siječnja 2008. te je rješenje o ukidanju pritvora postalo pravomoćno.

⁶ Ustav Republike Hrvatske u čl. 9. st. 2. propisuje da državljanin Republike Hrvatske ne može biti prognan iz Republike Hrvatske niti mu se može oduzeti državljanstvo, a ne može biti ni izručen drugoj državi.

Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu dana 30. rujna 2008. godine sudu je dostavilo novu, objedinjenu optužnicu broj K-DO-105/06 protiv I-opt. Glavaša, II-opt. Krnjaka, III-opt. Getoš Magdić, V-opt. Kontića, VI-opt. Valentića i VII-opt. Dragića.⁷ Optužnica je pročitana na glavnoj raspravi 4. studenog 2008. godine, koja je počela iznova.⁸

Kazneni postupak, koji karakterizira dugotrajan dokazni postupak, postupovno je korektno proveden. Nakon zakašnjelih predistražnih radnji⁹, prva tzv. zagrebačka istraga započela je prije gotovo tri godine. Samo tijekom dokaznog postupka na glavnoj raspravi ispitano je 97 svjedoka, dok broj održanih ročišta prelazi 120.

Valja istaknuti da je dokazivanje činjenica koje je sud smatrao važnim za pravilno presuđenje bilo iznimno teško, prvenstveno jer je zbog neadekvatne reakcije državnih tijela u vrijeme kada su se ubojstva događala ostalo malo stvarnih (tzv. materijalnih) dokaza¹⁰, a potom i zbog zakašnjelog postupanja tijela kaznenog progona.¹¹

7

Prvooptuženika se i izmijenjenom optužnicom tereti po dvije osnove: kao nalogodavca zločina i odgovornu osoba koja zločine nije spriječila. Stavljeno mu je na teret propuštanje poduzimanja mjera radi sprečavanja nezakonitih postupanja pripadnika njemu podređene postrojbe tzv. „Prištapske čete“, Branimirove osječke bojne“ itd. prema civilnom pučanstvu, poglavito srpske nacionalnosti, te izdavanje zapovjedi da se civilne osobe neovlašteno lišavaju slobode, zatvaraju, zlostavljaju i usmrćuju.

Izmijenjenom i objedinjenom optužnicom prvooptuženik se više nije teretio za osobno sudjelovanje u zlostavljanju dvojice nepoznatih civila zatvorenih u jednoj od garaža pri SNO-u niti za zlostavljanje Smilje, Rajka i Snežane Berić u prostorijama SNO-a 06. rujna 1991. godine. Izmijenjenom i objedinjenom optužnicom nepoznati pripadnici Samostalne uskočke satnije (SUS) više se nisu teretili za uhićenje i usmrćivanje Petra Ladjuka, Milenka Stanara i nepoznate muške osobe.

⁸ *Glavna rasprava počela je iznova 05. studenoga 2007., zbog izmjene dopunske članice Vijeća, te 04. studenoga 2008., zbog odgode koja je trajala duže od dva mjeseca. Dokazni postupak u iznova započetoj glavnoj raspravi je već nakon pet održanih ročišta, 14. studenoga 2008. godine, dostigao fazu dokaznog postupka prijašnje glavne rasprave od 07. srpnja 2008. godine.*

⁹ *Opsežnu kriminalističku obradu o stradanju srpskih civila u Osijeku 1991. i 1992., koja je rezultirala i podnošenjem odgovarajućih kaznenih prijava, vodio je Vladimir Faber, u tu svrhu 2005. godine imenovan načelnikom Policijske uprave Osječko-baranjske.*

10

Zapisnik o uviđaju sačinjen nakon ubojstva Čedomira Vučkovića u dvorištu SNO-a sadrži cijeli niz propusta i netočnih konstatacija. Puška koju je oštećenik navodno imao kod sebe nije izuzeta, sa mjesta događaja istražni sudac nije izuzeo oružje iz kojeg je pucano na Čedmira Vučkovića niti čahure koje su se morale naći nakon pucanja, a utvrdio je da je na lešu vidljivo više prostirijelnih rana glave, iako oštećenik uopće nije zadobio prostrijelnu ranu glave. Istražni sudac Mladen Filipović nije naložio izuzimanje parafinskih rukavica od osoba koje bi ulazile u krug osoba koje su pucale u oštećenog, a naložio je da se prostrijelne rane na tijelu utvrde samo vanjskim pregledom.

11

Kazneni postupak je pokrenut četrnaest godina nakon počinjenja zločina, u srpnju 2005. godine. Po našim saznanjima, do tada nije učinjen nikakav potez u smjeru pokretanja istražnog postupka. O zločinima se u javnosti progovorilo zahvaljujući novinaru Dragi Hedlu te javnim iskazima

Dokazni postupak se upravo zbog toga temeljio na verbalnim iskazima. Stoga i ne čudi činjenica da su tijekom kaznenog postupka posebno teški bili pritisci na svjedoke.¹² Najsadržajniji i najuvjerljiviji dokazi došli su od strane zaštićenih svjedoka i svjedoka koji su tražili isključenje javnosti.

Već smo kao ključni prijemor apostrofirali direktnu intervenciju Hrvatskog sabora u prvostupanjski postupak. Donoseći političku odluku o tome treba li prvooptuženik u kaznenom postupku za ratni zločin biti u pritvoru ili ne, Hrvatski sabor tu odluku nije prepustio pravosuđu. Svjedocima je poslana vrlo jasna poruka da prvooptuženik ima snažnu, za njih prijeteću političku moć utjecaja na proces te da nema smisla izlagati se svjedočenjem.¹³

Nadalje, temeljem odluke Ustavnog suda RH je iz pritvora pušteno četvero optuženih, a pozivajući se na tu odluku Županijski sud u Zagrebu je dan kasnije iz pritvora pustio i preostalu dvojicu optuženika.

Od započinjanja glavne rasprave 15. listopada 2007. zabilježili smo situacije pritisaka na svjedoke. Više je svjedoka iskazivalo da su izvrgnuti prijetnjama, neki su tražili zaštitu, bilo je situacija u kojima nisu bili zaštićeni od pritiska branitelja, ali i optuženika.¹⁴

---

pojedinaца koji su i sami sudjelovali u nedozvoljenim radnjama. U vrijeme kada su pokrenute ozbiljne predistražne i istražne radnje prvooptuženik je bio zastupnik u Hrvatskom saboru, ali disident svoje matične stranke (vladajućeg HDZ-a), te je od samog početka kaznenog postupka svoju obranu u javnosti, a kasnije i u sudskom procesu, temeljio na tvrdnji da se radi o politički montiranom procesu. Osim zastupničkog statusa koji mu daje imunitet, političke moći i utjecaja na lokalne medije, što je sve koristio i koristi u svojoj obrani, nesankcionirano je kršio pritvorska pravila snimajući u pritvoru predizborni video spot.

¹² *Najeklatantniji primjer kršenja Zakona o kaznenom postupku je objavljivanje tajnih svjedočenja, odnosno iskaza koji su dani na sjednicama s kojih je bila isključena javnost. U navedenim slučajevima ne samo što je prekršena odluka Vijeća za ratne zločine Županijskog suda u Zagrebu, već je iskazano nepoštivanje suda, jer se objavljivanjem i dijelom iskaza ili njegovim parafraziranjem iskaz čini dostupan javnosti, ignorira se odluka Vijeća, pokazuje se samovolja i nepoštivanje pozitivnih propisa Republike Hrvatske, na kojima je temeljena odluka Vijeća o isključenju javnosti. Posredno se utječe na konkretnog svjedoka, kao i na svjedoke koji će svoj iskaz tek dati.*

S obzirom da je iznošenje podataka s djela glavne rasprave, s koje je prethodno bila isključena javnost, kazneno djelo za koje je predviđena kazna zatvora od tri mjeseca do tri godine (čl. 351.), državno odvjetništvo je reagiralo u okviru svojih ovlasti. Odvjetnik Krešimir Krsnik, branitelj trećeoptuženice, za odavanje iskaza pravomoćno je osuđen na uvjetnu kaznu zatvora.

¹³ *Pravni se prijepori saborske odluke mogu pronaći u činjenici da se radilo o sudskom postupku koji se nalazio u fazi glavne rasprave i za koji je Hrvatski sabor već prethodno donio odluku o ukidanju imuniteta; obrazloženje odluke bilo je da „treba omogućiti optuženiku obranu sa slobode jer to ne može utjecati na ishod postupka“; pitanje tumačenja čl. 75. st. 2. Ustava RH o primjeni instituta zastupničkog imuniteta, odnosno čl. 75. st. 3. Ustava RH i usklađenosti Poslovnika Sabora RH s navedenim člancima.*

¹⁴ *Odvjetnik Ante Madunić, branitelj prvooptuženog Glavaša, tijekom ročišta glavne rasprave koja su održana 13.-15. veljače 2008., fotografirao je svjedoke mobitelom, dok je drugooptuženik pokušao svjedoku Vladi Frketiću dostaviti zapisnik sa glavne rasprave kako bi ovaj svoj iskaz uskladio s iskazima svjedoka čija su svjedočenja zablježena u nuđenom zapisniku.*

Predsjednik Vijeća, sudac Željko Horvatović, je postupak vodio u skladu sa zakonom i uz uvažavanje dostojanstva žrtava. Primijenjivane su odredbe ZKP-a o posebnom načinu sudjelovanja i ispitivanja zaštićenih svjedoka u postupku, odredbe Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ s izmjenama i dopunama te odredbe Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava. Korištena je međunarodna pravna pomoć pri izvođenju dokaza saslušanjem svjedoka u Srbiji.

Sud je neprijeporno utvrdio da je opt. Glavaš i pokraj Nikole Jamana, kao formalnog zapovjednika, imao stvarne zapovjedne ovlasti u odnosu na tzv. Zaštitnu četvu.¹⁵ Akcija na Tenjski Antunovac zorni je primjer da je prvooptuženik imao efektivnu zapovjednu moć u odnosu na tzv. Zaštitnu četvu, odnosno da je i prije nego što je 02. studenog 1991. formalno ušao u vojnu hijerarhiju imao prerogative zapovjednika u odnosu na navedenu postrojbu.¹⁶

Osim što je stvarno zapovjedaio tzv. Zaštitnom četom, prvooptuženik je imao i stvarne zapovjedne ovlasti u odnosu na tajnu grupu koja se nalazila u sastavu postrojbe za diverzantsko-izviđačke namjene pri Operativnoj zoni Osijek¹⁷ te ja tako u SUS-u postojala dvostruka linija zapovijedanja, i to jedna formalna, koja je vertikalno išla od neposrednog zapovjednika ove postrojbe II-opt. Krnjaka do njemu nadređenog zapovjednika Operativne zone Karla Gorinšeka, a druga preko I-opt. Glavaša, koji je faktično izdavao zapovijedi pripadnicima tajne grupe u okviru ove postrojbe, iako nije imao formalne zapovjedne ovlasti u odnosu na diverzantsko-izviđačku postrojbu, koja je osnovana mnogo prije formalnog ustroja.¹⁸

Također, treba naglasiti da je sudska odluka temeljena i na iskazima trećeoptuženice Gordane Getoš Magdić i sedmooptuženika Zdravka Dragića danim u fazi predistrage i tijekom istražnog postupka, za koje je sud utvrdio da su pribavljeni na zakonit način (zakoniti dokazi). Odluku je potvrdio Vrhovni sud Republike Hrvatske.¹⁹

15

Okosnica dokaznog postupka bila je usmjerena na obranu/demantiranje navoda optužnog akta da je prvooptuženik bio zapovjednik tzv. Zaštitne čete. Tužiteljstvo nastoji dokazati da je usprkos izvedenim materijalnim dokazima u kojima je Nikola Jaman naveden kao formalni zapovjednik, prvooptuženik zapovijedaio pripadnicima navedene čete u ključnim akcijama vojnog karaktera, iako je bio izvan regularnog zapovjednog lanca. Ovo se, dakako, odnosi na razdoblje do 7. prosinca 1991. godine, kada je prvooptuženik postao formalni zapovjednik obrane Osijeka.

¹⁶ Presuda, Poslovni broj X-K-rz-1/07, str. 56. i 57.

¹⁷

Kako se optužnim aktom drugooptuženik teretio da je kao zapovjednik posebne postrojbe za diverzantsko-izviđačke namjene Operativne zone Osijek, kasnije službeno nazvane Samostalna uskočka satnija (SUS), tijekom studenog i prosinca 1991. prihvaćao, sudjelovao te prosljeđivao zapovjedi prvooptuženika koje su se odnosile na neovlašteno lišavanje slobode, zatvaranje, zlostavljanje i usmrćivanje civilnih osoba, podređenim pripadnicima u tu svrhu osnovane tajne grupe, obrana kao ključni argument navodi prisegu koju su pripadnici SUS-a polagali prigodom formalnog ustroja SUS-a u veljači 1992., dakle, nakon inkriminiranog razdoblja. No, neki svjedoci optužbe ustvrdili su da su SUS-u pristupili još tijekom listopada/studenog, a neki i ranije 1991. godine, u vrijeme kada prema navodima obrane SUS nije postojao.

¹⁸ Presuda, Poslovni broj X-K-rz-1/07, str. 62. i 67.

¹⁹

Smatramo da su izrečene zatvorske kazne u odnosu na sve optuženike preblage te da ovakvim kaznama neće biti ostvarena opća svrha propisivanja kaznenih sankcija (čl. 4. st. 2. OKZRH), niti će se ovako nisko izrečenim kaznama ostvariti svrha kažnjavanja propisana čl. 31. OKZRH.

Naime, iako je analizirajući kaznenu odgovornost optuženika prvostupanjski sud utvrdio da su svi optuženici u vrijeme počinjenja kaznenog djela bili ubrojivi te da su postupali s izravnim umišljajem, visok stupanj krivnje svih optuženika nije se u dovoljnoj mjeri reflektirao i na visinu izrečenih kazni. Niti pobude iz kojih je kazneno djelo počinjeno nisu utjecale na odmjerenje kazne u duljem trajanju.

Trojici optuženika izrečene su najmanje zapriječene kazne za ovo kazneno djelo.²⁰

Razmatrajući pak objektivnu težinu djela, razmjere i narav posljedica, treba istaknuti da način na koji su žrtve odvođene iz svojih domova, zatvarane i zlostavljane u garažama Sekretarijata za narodnu obranu, odnosno u podrumskim prostorijama kuće u Dubrovačkoj ulici broj 30, a potom (u slučaju „Selotejp“) ruku vezanih i usta obljepljenih selotejp trakom pod okriljem noći odvođene na egzekuciju na obalu rijeke Drave, nedvojbeno nadilazi uobičajene okolnosti i posljedice počinjenja kaznenog djela ratnog zločina.²¹

Uzimajući u obzir okolnosti koje se tiču ličnosti počinitelja izvan konteksta djela, I-opt. Glavaš još uvijek se nalazi u bijegu i premda mu je nepravomoćnom presudom utvrđena kaznena odgovornost za počinjenje jednog od najtežih kaznenih djela još uvijek ne snosi nikakve zakonske konzekvence. Naprotiv, hrvatska država mu i dalje isplaćuje visoku plaću, uključujući i mogućnost korištenja stana u središtu Zagreba i naknadu za odvojeni život ood obitelji, budući da se još uvijek nisu stekli uvjeti po kojima bi mu mandat saborskog zastupnika prestao.

III-opt. Gordana Getoš Magdić i VII-opt. Zdravko Dragić su iznoseći obranu na glavnoj raspravi opovrgnuli tvrdnje dane u fazi predistrage i tijekom istražnog postupka navodeći da su policijski djelatnici iznudili priznanje zlostavljajući ih i ucjenjujući ih. Na okolnosti postupanja policijskih službenika za vrijeme ispitivanja Gordane Getoš Magdić i Zdravka Dragića sud je ispitao sve osobe koje su u tome sudjelovale te je utvrdio da je ispitivanje trećeoptuženice i sedmooptuženika u policijskoj postaji Osijek i pred istražnim sucem u Osijeku provedeno na zakonit način. Stoga je rješenjem od 26. ožujka 2008. odbijen prijedlog optuženih i njihovih branitelja da se kao nezakoniti dokazi iz spisa izdvoje zapisnici o ispitivanju trećeoptužene u PU osječkoj od 20. listopada 2006. i kod istražnog suca Županijskog suda u Osijeku od 21. listopada 2006. (list 7179), a ovu je odluku potvrdio i Vrhovni sud RH rješenjem broj: I Kž 376/08 od 30. travnja 2008. godine.

²⁰

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva koje je optuženicima stavljeno na teret s obzirom na obilježja predstavlja jedno od najtežih kaznenih djela, što je vidljivo i po zapriječenoj kazni (najmanje pet, a najviše dvadeset godina kazne zatvora). Kazna zatvora u trajanju od dvadeset godina može se izreći samo za najteže oblike kaznenih djela.

²¹

Brutalnost i bezobzirnost naročito je izražena u zlostavljanju oštećenog Čedomira Vučkovića u garaži Sekretarijata za narodnu obranu. Prema nalazu vještaka sudsko-medicinske struke uzrok smrti ovog oštećenika je trovanje sumpornom kiselinom, a prema iskazu krunskog svjedoka Krunoslava Fehira oštećenik je nakon višesatnog premlaćivanja bio prinuđen na ispijanje kiseline od strane pripadnika tzv. Zaštitne čete Zorana Brekala. Da je ovaj oštećenik umirao u zastrašujućim mukama svjedoči i činjenica da je u agoniji uspio provaliti zaključana vrata garaže u kojoj je bio zatočen, ali je odmah potom preminuo u dvorištu Sekretarijata.